

**Rakstniecei
Regīnai Ezerai -
90**

Un vienīgi skumjas
Man pāri skrien
Tādām kā peles kājām...

Regīna Ezera

(1930-2002)

Regīna Ezera tiek uzskatīta par vienu no nozīmīgākajām 20. gs. latviešu psiholoģiskās prozas autorēm, kas sarakstījusi vairāk nekā 20 grāmatas.

Regīna Ezera dzimusi 1930. gada 20. decembrī Rīgā. Ar sudraba medaļu beigusi Natālijas Draudziņas 7. vidusskolu, studējusi Latvijas Valsts universitātes Vēstures un filoloģijas fakultātes Žurnālistikas nodaļā.

Zīmīgāko darbu atspoguļojums:

- ✓ Cilvēka un dabas mijiedarbība, dzīvības skaistums un daudzveidība, īpaši sievietes sūtība - galvenā tēma romānā "**Dzilnas sila balāde**" (1968).
- ✓ Romāns "**Aka**" ir viens no populārākajiem rakstnieces darbiem, kuru 1976. gadā ekranizēja G. Cilinskis un V. Brasla.
- ✓ Romāns "**Zemdegas**" (1977) tiek uzskatīts par vienu no izcilākajiem mūsdienu latviešu romāniem, kurā attēlotas smalkas dvēseles vibrācijas, atklājot cilvēciskās traģēdijas cēloņus.

Autores daiļradē liela nozīme ir sapņiem, vīzijām, nojautām, fantastiskā un reālistiskā sapludinājumam. Daudzkārt rakstniece vienu notikumu savā daiļradē aplūko no dažādiem viedokļiem, ņemot vērā katras personas pasaules uztveri un valodas īpatnības.

Apbalvojumi:

Eduarda Veidenbauma literārā prēmija, prēmija piešķirta par garstāstu "Dzilnas sila balāde" 1968. gadā. Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas (LPSR) Valsts prēmija, prēmija piešķirta par pēdējo gadu prozas darbiem 1972. gadā.

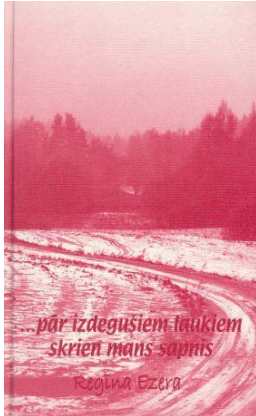
1974. gadā – LPSR Nopelniem bagātā kultūras darbiniece, 1981. gadā – LPSR Tautas rakstniece. 1986. gadā piešķirts Darba Sarkanā Karoga ordenis. 1995. gada 8. novembrī piešķirta Triju Zvaigžņu ordeņa IV šķira.

Par rakstnieci uzņemta dokumentāla **filma *Sieviete starp diviem romāniem*** (1984).

Avots: <https://www.letonika.lv/literatura/Section.aspx?f=1&id=2677719>

Regīna Ezera

Pār izdegušiem laukiem skrien mans sapnis

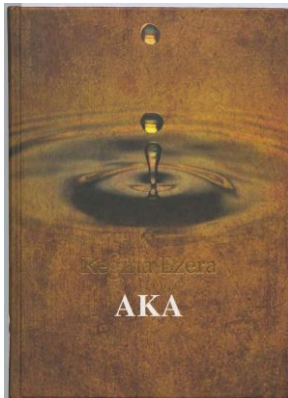

Ezeras meita pēc mātes nāves atradusi divdesmit piecas vēstules, ko septiņu gadu garumā Ezera rakstījusi savai mīlestībai, bet kas tā arī nekad pie viņa nav nonākušas. Kaut gan savā ziņā tās nemaz nebija domātas nosūtīšanai. Šīs pavisam īstās vēstules apkopotas mazā grāmatiņā, kas ir tieši tik skaista un skumja vienlaikus, kāda ir neatbildēta mīlestība.

<https://www.delfi.lv/kultura/news/books/no-poruka-lidz-manfeldei-10-skumjas-latvijas-rakstnieku-gramatas.d?id=50408323&page=6>

Regīna Ezera

Aka

Romāna centrālā darbība norit ap Tomariņu mājām kādā Latvijas reģionā 20. gs. 70. gados. Lauku māja, kurā ilgi nav elektrības, ūdens jānes no akas un laiku skaita uzvelkams sienas pulkstenis, rada nobīdi pagātnes laiktelpā, jo neseko padomju režīma iztēlotajam un ārpusaulē notiekošajam progresam. Cilvēku un notikumu līnijas ietiecas šajā pagātnē, laikā pirms un īsi pēc Otrā pasaules kara, un tieši pagātne lielā mērā veidojusi visus pieaugušo tēlu raksturus.

<https://enciklopedija.lv/skirklis/40570-%E2%80%9CAka%E2%80%9D>

Regīna Ezera

Cilvēkam vajag suni

Grāmatā apkopotas vairāki Ezeras stāsti un noveles, kas sadalīti 3 daļās- Īsie stāsti, zvēru noveles un pašās beigās- „Cilvēkam vajag suni”.

Stāsti ir aizraujoši un dzīvi, tādas miniatūras dzīves ainiņas, kas atklāj cilvēku ikdienu, pārdzīvojumus un lielākoties arī krietnu daļu pagātnes, neizplūstot liekās detaļās.

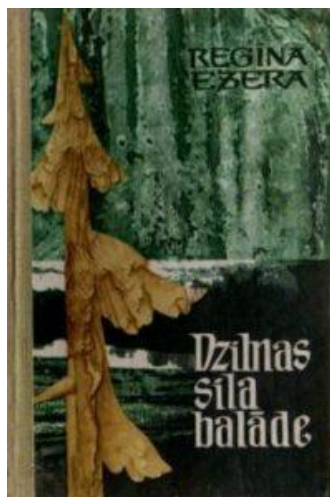
Zvēru noveles- tāda īpaša stāstu forma, kurā autore gan pati var kļūt par zvēru vai bezgala dzīvi aprakstīt kādu dzīves epizodi, kurā iznākusi regulāra saskaršanās ar kādu dzīvnieciņu.

Un tad vēl „Cilvēkam vajag suni”. Stāsts sākās ar vecu vecīti, kas atbraucis uz Rīgu pārdot četrus savas Grācijas kucēnus, bet pēc tam katrā nodaļā ir pa stāstam, kurš atklāj, kā nu kurš saimnieks sadzīvojis ar savu jauniegūto kucēnu. Stāsti nav gari, bet dziļi un emocionāli, kurus ir bauda lasīt, un tagad man patika varbūt pat vēl vairāk kā skolas laikā.

<https://spigana.wordpress.com/2012/05/02/cilvekam-vajag-suni-regina-ezera/>

Regīna Ezera.

Dzilnas sila balāde

"Dzilnas sila balādē" stāstīts par 2. pasaules kara notikumiem (apmēram 1943. gads Latvijā), kad laikmeta traģiskie konflikti ielaužas mežsarga Kārļa Mangūža mājā un liek izšķirties: Kurā pusē tu esi? Par ko cīnies? Kurp ved tava sirds, tava cilvēciskā būtība? Uz šiem jautājumiem ir jāatbild ikvienam no daiļdarpersonāžiem, apliecinot savu nostāju ar konkrētiem darbiem un rīcību.

<https://egramatas.com/2015/11/15/regina-ezera-dzilnas-sila-balade/>

Regīna Ezera

Odas skumjām

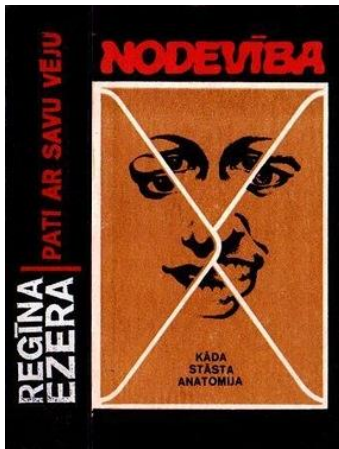
"Odas skumjām" ir daļa no Regīnas Ezeras (1930 - 2002) pēdējos gados uzrakstītā. Prozas karalienes atvadu balles liecības – mēnesgaismas kaklarota, sapņu kurpes, vilka ilknis kā talismans, pulkstenis, kas vienmēr rādīs mīlestības stundu, kāda kunga nozaudēta apročpoga... Mistika. Odas – kā cildinājums dzīves alkām, skumjas – tikai mazliet, kā pārlicības dvesma.

Grāmata veidota no trim daļām. Pirmajā - "Sarunas ar dzīvajiem un mirušajiem" - ietverti fragmenti no tetraloģijas "Pati ar savu vēju" trešās grāmatas "Esamība". Otrā daļu veido īsi sacerējumi, kurus autore dēvē par odām. Trešajā daļā "Regīna kopā ar mums" atmiņās par rakstnieci dalās Māra Svīre, Ēriks Hānbergs un Tāļivaldis Margēvičs.

<https://www.goodreads.com/book/show/22399882-odas-skumj-m>

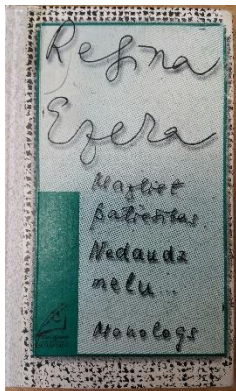
Regīna Ezera

Pati ar savu vēju

Tetraloģijas «Pati ar savu vēju» otrā daļa «Nodevība» uzrakstīta vēstulu un dienasgrāmatas formā, kas devusi autorei iespēju tuvplānā izgaismot rakstnieka darba ikdienu, daiļrades laboratoriju, attieksmes ar kritiku, lasītāju, darba kolēģiem Vēstulēs rakstniece analizē sirdij tuvas jaunas iesācējas prozaiķes Irēnas darbus, dod padomus viņas lterātes gaitās, dalās ar viņu (un reizē arī ar lasītāju) dzīves vērojumos, atziņās, pārdzīvojumos.

<https://egramatas.com/2015/11/15/regina-ezera-pati-ar-savu-veju-2-gramata-nodeviba/>

Regīna Ezera

Mazliet patiesības. Nedaudz melu...

Ironisks, ekscentrisks, izcila humors un arī smeldzes pilns Regīnas Ezeras monologs.

<https://www.goodreads.com/book/show/51510347-mazliet-paties-bas-nedaudz-melu>

Regīna Ezera.

Princeses fenomens

Princeses fenomens ir viens no daudzajiem Regīnas Ezeras stāstu krājumiem, manuprāt, diezgan tipisks viņas daiļradei. Manās rokās nonāca tādā pat veidā kā gandrīz visas grāmatas, ko pēdējā laikā esmu lasījis - atradu grāmatu plauktā, gribēju izlemt: paturēt vai nē, tad loģiski - jāizlasa.

Viena izteikti pozitīva Ezeras prozas nianse ir tajā, ka viņas stāsti lielākoties risinās ārpus laika. Jā, tie ir pagājušā gadsimta astoņdesmitie gadi, kad dzīvo šie varoņi, bet tur nav gandrīz ne miņas no tā "kolorīta", kas raksturīgs dzīvei padomijā. Tie "mazie cilvēki" un zvēri, par kuriem Ezera raksta, īsti nemainās līdzī laikam, un lielākā nesakritība ar mūsdienu realitāti, ko šajā grāmatā atradu, bija pirmā stāsta varones - disertāciju rakstošas sievietes - pārdomas, kuru rezultātā viņa tomēr nesadūšojās uzsmēķēt lauku mājā pie pilnīgi svešiem cilvēkiem. Proti, tolaik tā vēl bija norma, tagad nav. Visādi citādi - Ezeras varoņi nav padomju pilsoņi, bet vienkārši cilvēki (un dzīvnieki).

<https://kazhe.lv/Regina-Ezera-Princeses-fenomens>

Regīna Ezera

Pūka ola

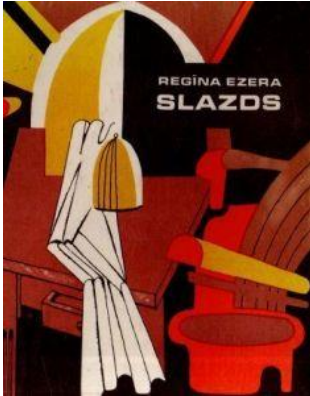
Iespējams, dažs jau bija iecēlis Regīnu Ezeru dzīvo klasiķu kārtā: beidzamajos gados viņa publicējusi tikai dienasgrāma-tas (Visticamāk, ka nē...) un miniatūras (Zvaigžņu lietus), kurām, lai arī spoži izstrādātām, diez vai kāds pievērstu īpašu uzmanību, ja to autore nebūtu Regīna Ezera. Vārdu sakot, varētu rasties iespaids, ka Regīna Ezera „lielajā” literatūrā savu paveikusi un nu niekojas ar visādām literārām marginālijām — kā jau tas pie dzīvajiem klasiķiem pieņemts. Tak nekā — Pūka ola liecina pavisam ko citu. Proti — it kā „tā pati” (t. i., labi pazīstamā) Regīna Ezera un tomēr jau mazliet cita.

Tātad — situācijas atkārtojas, gan nedaudz mainītā veidā: 1971. gadā Ezerai iznāca romāns Nakts bez mēnesnīcas: četri monologi vienā nakti par savstarpēji nesaistītiem notikumiem. 1987. gadā iznāca grāmata Pie klusiem ūdeņiem: pieci monologi par vieniem un tiem pašiem kādas nakts notikumiem. Savukārt Pūka olā ir Nakts ar mēnesnīcu un seši autores monologi — atkal par savstarpēji nesaistītiem notikumiem.

<https://berelis.wordpress.com/1995/10/02/regina-ezera-puka-ola/>

Regīna Ezera.

Slazds

NOVELES UN STĀSTI; «Zooloģiskas noveles» un «zooloģiskie sīkumi» ; Neizprotamais Ferdinands jeb leģenda par meža kuili ; Riska sliekšnis ; Īpašnieka tiesības ; Dziesma par pēdējo jūras govī ; Alnis . ; Divkauja ; Pupuķu dejas ; Tīģeris ; Slazds ; Savvaļas suņi ; Lidojums ; Atpakaļceļš ; Kuce ; Cilvēks ar suņa ožu ; Desmit dulli stāsti divos ciklos ; Pieci vīri pirtī jeb stāsti par miokarda infarktu ; 1. Sieviete — velns un eņģelis ; 2. Teātris ; 3. Atmaksas stunda ; 4. Fridolīns un viņa pudeles brālis ; 5. Mācītāja Blumentāla krusts ; Viss par sievieti un šis tas arī par vīrieti jeb pieci stāsti par suģestiju ; 1. Dubultniece ; 2. Dzīvotgriba ; 3. Liktenis ; 4. Teftelji ; 5. Vēders

<https://egramatas.com/2015/11/15/regina-ezera-slazds/>

Regīna Ezera

Varbūt tā nebūs vairs nekad

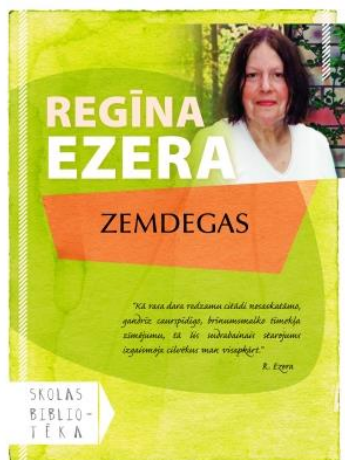

Recenzijas virsrakstā liktos vārdus teikusi Regīnas Ezeras meita Aija Vālodze (skat. 155.lpp.). Taču pie tiem atgriezīsimies pēcāk. Grāmata *Varbūt tā nebūs vairs nekad* ir mazliet eklektiska: tajā lasāmie Divi stāsti par ūdeņiem un sapņiem piederīgi “tīrai” prozai, bet viss pārējais ir “netīra” , t.i., autobiogrāfiska proza – Četri suniski stāsti, fragmenti no autores dienasgrāmatas, kuros izlasāma patiesība, kā 1984. gadā tapa dokumentālā filma *Sieviete starp diviem romāniem*, un stundu kalendārs *Visticamāk, ka jā...*, kas rakstīts tai pašā manierē, kādā grāmata *Visticamāk, ka ne...* (1993).

<https://berelis.wordpress.com/1997/10/06/regina-ezera-varbut-ta-nebus-vairs-nekad/>

Regīna Ezera

Zemdegas

Romānu “Zemdegas” veido ievads, pirms kura autore raksta: “Šis ir dīvainākais atgadījums manā mūžā”, un vairākas nenumurētas nodaļas (stāsti) ar interesantiem nosaukumiem, kas īsi raksturo katras nodaļas varoņus. Ievadā autore atklāj, ka visi darbojošies cilvēki ir miruši, arī viņa pati.

Romānā vārds pārmaiņus tiek dots vairākiem stāsta dalībniekiem vai tiek stāstīts secīgi no dažādu stāsta dalībnieku viedokļa. Katram varonim viņam atvēlētajā epizodē – kaut vai dažos kilometros uz ceļa vai pāris svētdienas rīta stundās – jāpagūst atklāt, kāds viņš ir, cik dramatiski ir viņa dvēseles “zemdegu” iegruvumi. Visi varoņi dzīvo nelielā ciematā un ir saistīti ar ģimenes saitēm vai ir savstarpēji pazīstami. Tie ir vairāk vai mazāk traģiski vēstījumi, kas variē “netiešās slepkavības” tēmu.

<https://www.zvaigzne.lv/lv/gramatas/apraksts/5768-zemdegas.html>

GRĀMATAS PIEEJAMAS

KRĀSLAVAS NOVADA

CENTRĀLAJĀ BIBLIOTĒKĀ

